

Ελεσδόρα 25/8/12

Αριθμός 435/2012

Η Επιτροπή Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας
(άρθρο 5 του ν. 3886/2010 και το άρθρο 52 του π.δ. 18/1989, όπως ισχύει)

Συνεδρίασε σε συμβούλιο στις 18 Ιουλίου 2012, με την εξής σύνθεση: Ε. Νίκα, Σύμβουλος της Επικρατείας, Προεδρεύουσα, σε αναπλήρωση της Προέδρου του Α' Τμήματος Διακοπών και των αρχαιοτέρων της Συμβούλων, που είχαν κώλυμα, Γ. Τσιμέκας, Σύμβουλος, Ι. Μιχαλακόπουλος, Πάρεδρος, Γραμματέας η Ι. Παπαχαραλάμπους.

Για να αποφασίσει σχετικά με την από 28 Μαΐου 2012 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων:

των: 1) υπό σύσταση κοινοπραξίας με την επωνυμία «ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ Α.Τ.Ε. - ΧΑΛΚΕΥΣ Α.Τ.Ε.Ε.», 2) ανώνυμης τεχνικής εταιρείας με την επωνυμία «ΙΛΙΟΝ ΕΛΛΚΑΤ Α.Τ.Ε.» και 3) ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΧΑΛΚΕΥΣ Α.Τ.Ε.Ε.», που εδρεύουν στο Ίλιον Αττικής (Αγ. Γεωργίου 29 και Α. Παπανδρέου), οι οποίες παρέστησαν με το δικηγόρο Σταμάτη Σταμόπουλο (Α.Μ. 13272), που τον διόρισαν με ειδικό πληρεξούσιο,

κατά του Δήμου Ήλιδας Ν. Ηλείας, ο οποίος παρέστη με τους δικηγόρους: α) Ανδρέα Κότσιφα (Α.Μ. 4555) και β) Νικόλαο Αντωνίου (Α.Μ. 23013), που τους διόρισε με απόφασή της η Οικονομική Επιτροπή.

Με την αίτηση αυτή ζητείται να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα σχετικά με το διαγωνισμό που προκηρύχθηκε με την 64/12.03.2012 πράξη του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ήλιδας για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου «Συλλογή, μεταφορά και επεξεργασία λυμάτων οικισμών Δήμου Ήλιδας στην ΕΕΛ Αραλιάδας».

Κατά τη συνεδρίασή της η Επιτροπή άκουσε τον Εισηγητή, Πάρεδρο Ι. Μιχαλακόπουλο.

Αριθμός 435/2012

-2-

Κατόπιν η Επιτροπή άκουσε τον πληρεξούσιο των αιτουσών εταιρειών, ο οποίος ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τους πληρεξουσίου του καθ' ου Δήμου, που ζήτησαν την απόρριψή της.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίσιν αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (βλ. ειδικό έντυπο παραβόλου υπ' αριθμ. 3238463 και 3238464/2012, σειρά Α).
2. Επειδή, με την 64/12.03.2012 πράξη του το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ήλιδος ενέκρινε τα τεύχη δημοπρατήσεως και προκήρυξε δημόσιο ανοικτό διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου «Συλλογή, μεταφορά και επεξεργασία λυμάτων οικισμών Δήμου Ήλιδας στην ΕΕΛ Αμαλιάδας», προϋπολογισμού 15.129.000 ευρώ (με αναθεώρηση και Φ.Π.Α.). Ακολούθως, η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου, με την 48/16.3.2012 πράξη της, ενέκρινε την σχετική διακήρυξη, όπου καθορίσθηκε ως ημερομηνία διενεργείας του διαγωνισμού η 29.5.2012. Το επίδικο έργο περιλαμβάνει κατά την διακήρυξη δύο τμήματα, ήτοι το επιμετρούμενο (έργα συλλογής και μεταφοράς λυμάτων διαφόρων οικισμών του Δήμου Ήλιδος), με προϋπολογισμό 12.435.300 ευρώ, και το κατ' αποκοπήν τμήμα (επέκταση της υφισταμένης εγκαταστάσεως επεξεργασίας λυμάτων Αμαλιάδας), με προϋπολογισμό 2.693.700 ευρώ. Σύμφωνα με την διακήρυξη το μεν επιμετρούμενο τμήμα του έργου δημοπρατείται με το σύστημα προσφοράς με επί μέρους ποσοστά εκπτώσεως [άρ. 6 ν. 3669/08], το δε κατ' αποκοπήν τμήμα με το σύστημα της μελέτης και κατασκευής [άρ. 8 ν. 3669/2008]. Οι αιτούσες, παραπονούμενες κατά της διακηρύξεως και κατά το μέρος που προέβαινε στον συνδυασμό των δύο αυτών συστημάτων δημοπρατήσεως, άσκησαν στις 4 Μαΐου 2012 την προβλεπόμενη από το άρ. 4 παρ. 1 ν. 3886/2010 προδικαστική προσφυγή, η οποία και απερρίφθη ρητώς με την 111/15.5.2012 πράξη της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου. Με την υπό κρίσιν αίτηση, που ασκήθηκε στις 28.5.2012, ζητείται η λήψη των καταλλήλων ασφαλιστικών μέτρων προς

./.

Αριθμός 435/2012

-3-

προστασία των συμφερόντων της α΄ αιτούσης, η οποία διατηρεί το έννομό της συμφέρον, δεδομένου ότι κατά τα στοιχεία του φακέλου αυτή μετέσχε στην ακολούθως διενεργηθείσα, την 29.5.2012, δημοπρασία, υποβάλλοντας σχετική προσφορά.

3. Επειδή, στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 34) [βλ. και το αντίστοιχο άρθρο 5 του π.δ. 59/2007 (Α΄ 63)] ορίζονται τα εξής: «(1). Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις ακόλουθες δραστηριότητες: α) διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής πόσιμου ύδατος ή β) τροφοδότηση των εν λόγω δικτύων με πόσιμο ύδωρ. (2) Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επίσης στις συμβάσεις που συνάπτονται ... από τους φορείς που ασκούν δραστηριότητα οριζόμενη στην παράγραφο 1, και ... : α) ... ή β) συνδέονται με την αποχέτευση ή την επεξεργασία λυμάτων». Εξ άλλου, κατά το άρθρο 16 της ως άνω Οδηγίας, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό 1251/2011, το ελάχιστο ποσό, προκειμένου ένα έργο να υπαχθεί στην Οδηγία, ανέρχεται σε τουλάχιστον 5.000.000 ευρώ. Εν προκειμένω, το επίδικο έργο, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, εμπίπτει στην ως άνω Οδηγία τόσον εξ επόψεως αντικείμενου (αποχέτευση & επεξεργασία λυμάτων) και ποσού, δεδομένου ότι ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 15.129.000 ευρώ, όσον κι εξ επόψεως υποκειμένου [αφού ο Δήμος Ήλιδος ασκεί ο ίδιος την δραστηριότητα αυτή, όπως ρητώς βεβαιώνεται στην σχετική, υπ' αριθμ. πρωτ. 22800/09.07.2012, βεβαίωση της Δ/νσεως Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου, σύμφωνα με την οποία «δεν λειτουργεί ούτε υφίσταται Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Δήμου Ήλιδας. Τις απαιτήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης καλύπτει η Διεύθυνση Υδάτινων Πόρων και Αποκαταστάσεων του Δήμου Ήλιδας»]. Επομένως, η κρινομένη διαφορά διέπεται από το ν. 3886/2010 (Α΄ 173), αρμοδίως δε καθ' ύλην εισήχθη προς εκδίκαση στο Συμβούλιο της Επικρατείας κατ' άρ. 3 παρ. 3 ν. 3886 [βλ. ΕΑ 943/2011, πρβλ. Ε.Α. 53/2011 κ.ά.].

Αριθμός 435/2012

-4-

4. Επειδή, ο ν. 3669/2008 «Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων» (Α' 116) ορίζει στο μεν άρθρο 2 αυτού ότι «1. Τα δημόσια έργα κατασκευάζονται με βάση τη σχετική μελέτη ... 2. Η αρμόδια αρχή ή υπηρεσία που έχει την ευθύνη κατασκευής του έργου αποφασίζει για τον τρόπο κατασκευής σύμφωνα ... τα άρθρα 3 και 4 του παρόντος. Η απόφαση αυτή μπορεί να λαμβάνεται για κάθε έργο ή για είδη εργασιών ή για εργασίες που αφορούν ορισμένη χρονική περίοδο ...», στο δε άρθρο 15 παρ. 1 αυτού ότι : «1. Η δημοπρασία για την ανάθεση κατασκευής έργου διενεργείται με βάση τη σχετική διακήρυξη. Η διακήρυξη με την οποία γίνεται και ο προσδιορισμός του συστήματος υποβολής των προσφορών του άρθρου 4 του παρόντος Κώδικα, εγκρίνεται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση από την προϊσταμένη αρχή, η οποία και διενεργεί τη δημοπρασία ή ορίζει την αρχή που θα τη διενεργήσει.». Το άρθρο 4 ορίζει συναφώς τα εξής : «Συστήματα υποβολής προσφορών Η διακήρυξη για τη δημοπράτηση καθορίζει το σύστημα υποβολής των προσφορών. Συστήματα υποβολής προσφορών είναι: α) ... β) Η προσφορά επιμέρους ποσοστών έκπτωσης κατά ομάδες τιμών, σε συμπληρωμένο τιμολόγιο ομαδοποιημένων τιμών της υπηρεσίας με έλεγχο ομαλότητας των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης. γ) ... δ) Η προσφορά που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό αντάλλαγμα για το έργο ολόκληρο ή κατά τμήματα. Στο σύστημα αυτό αξιολογείται πρώτα η ποιότητα της προσφοράς (μελέτη) και στη συνέχεια εξετάζεται η οικονομική προσφορά. ε)... στ) ... ζ) ... Τα συστήματα αυτά μπορούν να εφαρμοσθούν και σε συνδυασμό μεταξύ τους στη δημοπρασία του ίδιου έργου».

5. Επειδή, το άρθρο 4 παρ. 2 περ. (β) ν. 1418/1984 (Α' 23), μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 42 παρ. 11 ν. 3316/2005 (Α' 42), εισήγαγε την προηγούμενη έγκριση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ ως όρο της νομιμότητας για την δημοπράτηση έργων με το σύστημα της μελέτης και κατασκευής. Ήδη το άρθρο 8 του ν. 3669/2008 τιτλοφορούμενο «Σύστημα προσφοράς που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή», ορίζει στην παρ. 1 αυτού, που περιλαμβάνει και τη ρύθμιση του προμνησθέντος άρθρου 42

./.

Αριθμός 435/2012

-5-

παρ. 11 του ν. 3316/2005, τα ακόλουθα: «1. Για την επιλογή του συστήματος προσφοράς που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Κατασκευών της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Το σύστημα προσφοράς μελέτης και κατασκευής εφαρμόζεται στις περιπτώσεις έργων που επιδέχονται ειδικούς τρόπους κατασκευής ή μεθόδους που καλύπτονται από τεχνογνωσίες ή άλλα κατοχυρωμένα δικαιώματα ή στα έργα με ιδιομορφίες ως προς τον τρόπο και τις φάσεις κατασκευής τους ή αν κρίνεται σκόπιμος ο συνδυασμός βελτίωσης ή ολοκλήρωσης ή αναθεώρησης υπάρχουσας μελέτης της Υπηρεσίας με την κατασκευή ή αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων». Περαιτέρω, στην παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου ορίζονται τα εξής: «5. Για την ανάδειξη του αναδόχου, κατά το σύστημα του παρόντος άρθρου, λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές προσφορές σε συνδυασμό με την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών. Η Επιτροπή διαγωνισμού κατ' αρχήν ελέγχει κατά πόσον οι τεχνικές προσφορές τηρούν τις Τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται με τα Συμβατικά Τεύχη και ανακοινώνει το αποτέλεσμα με πρακτικό στο οποίο αποφασίζει ποιες προσφορές γίνονται δεκτές και ποιες απορρίπτονται. ... Μετά την εκδίκαση των ενστάσεων προχωρεί η διαδικασία της κρίσης και αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών από την Επιτροπή διαγωνισμού και συντάσσεται νέο πρακτικό που ανακοινώνεται στους ενδιαφερόμενους πριν ανοιχθούν οι οικονομικές προσφορές. ... Τα κριτήρια της αξιολόγησης και ο βαθμός επιρροής τους στην επιδιωκόμενη βέλτιστη ποιότητα ορίζονται πάντοτε στη διακήρυξη. Οι κρινόμενες μελέτες βαθμολογούνται πάντοτε με εκατονταβάθμια βαθμολογία και καθορίζεται η ελάχιστη επιτρεπόμενη αποδεκτή βαθμολογία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το εβδομήντα (70). Ελάχιστη βαθμολογία μπορεί να ορίζεται και για κριτήριο ή κριτήρια που επηρεάζουν σημαντικά την όλη ποιότητα της τεχνικής προσφοράς. Προσφορά που βαθμολογείται κάτω από την ελάχιστη συνολική επιτρεπόμενη βαθμολογία απορρίπτεται. Αν ορίζεται στη διακή-

./.

Αριθμός 435/2012

-6-

ρυξη, το ίδιο ισχύει και αν κριτήριο ή κριτήρια βαθμολογήθηκαν κάτω από την ελάχιστη βαθμολογία που καθορίστηκε στο κριτήριο ή στα κριτήρια αυτά. ... Όταν το κύριο αντικείμενο της τεχνικής προσφοράς είναι η μελέτη του διαγωνιζόμενου, η συνολική βαθμολογία τυχόν κριτηρίων που αφορούν σε άλλες απαιτήσεις δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 15/100.». Η παράγραφος 6 ορίζει τα εξής για την επιρροή της βαθμολογίας επί της οικονομικής προσφοράς στο σύστημα αυτό και την κατόπιν αυτού εξαγωγή της ανηγμένης (σταθμισμένης) προσφοράς : «Σε κάθε υποβαλλόμενη προσφορά αντιστοιχεί η ανηγμένη προσφορά της που προκύπτει ως συνάρτηση της οικονομικής προσφοράς (Π) και της συνολικής βαθμολογίας (Β), δηλαδή ισχύει $Πα = φ(Π, Β)$ όπου Πα η ανηγμένη προσφορά. Προσωρινή μειοδότηρια ή βέλτιστη προσφορά είναι η ελάχιστη από τις Πα. ...». Ακολούθως, οι επόμενες παράγραφοι 7 και 8 του ίδιου άρθρου, επιτρέποντας ρητώς και με τρόπο ειδικό τον συνδυασμό, ως εν προκειμένω, του εν λόγω συστήματος προς άλλα συστήματα δημοπρατήσεως, εισάγουν περαιτέρω διαδικασία ελέγχου ομαλότητας της συνολικής οικονομικής προσφοράς. Η μεν παράγραφος 7 ορίζει τα εξής : «Όταν το σύστημα προσφοράς μελέτης - κατασκευής συνδυάζεται με άλλο ή άλλα συστήματα προσφοράς και στο σύστημα μελέτης - κατασκευής αντιστοιχεί τμήμα που υπερβαίνει το ήμισυ του προϋπολογισμού υπηρεσίας, ..., για να είναι ομαλή η συνολική προσφορά πρέπει για τον προϋπολογισμό προσφοράς των τμημάτων του προϋπολογισμού Υπηρεσίας που αντιστοιχούν στο άλλο ή στα άλλα συστήματα προσφοράς, να ισχύει η σχέση: $0,90.(Π.Υ).(1-εμ) < Π.Π. < 1,10.(Π.Υ).(1-εμ)$ όπου, Π.Υ. είναι ο προϋπολογισμός υπηρεσίας του κάθε άλλου τμήματος του συνολικού προϋπολογισμού υπηρεσίας, εκτός από αυτό που αντιστοιχεί στο σύστημα προσφοράς μελέτης - κατασκευής. Π.Π. είναι ο προϋπολογισμός προσφοράς που αντιστοιχεί στον ανωτέρω Π.Υ. και εμ είναι η μέση έκπτωση επί τοις εκατό (%) που προκύπτει από τη σύγκριση του συνολικού προϋπολογισμού προσφοράς προς το συνολικό προϋπολογισμό υπηρεσίας. Για την εξεύρεση του συνολικού προϋπολογισμού προσφοράς, για το τμήμα που αντιστοιχεί στο σύστημα προσφοράς

Αριθμός 435/2012

-7-

μελέτης - κατασκευής τίθεται η αντίστοιχη Πα. Αν έστω και σε ένα από τα άλλα τμήματα του προϋπολογισμού υπηρεσίας, ο αντίστοιχος προϋπολογισμός προσφοράς δεν πληροί την ανωτέρω σχέση η συνολική προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη». Η παράγραφος 8 εξ άλλου, που είναι εφαρμοστέα στην υπό κρίσιν υπόθεση ως εκ της σχέσεως του προϋπολογισμού των επί μέρους τμημάτων του δημοπρατουμένου έργου ορίζει τα εξής : «8. Όταν το σύστημα προσφοράς μελέτης - κατασκευής συνδυάζεται με άλλο ή άλλα συστήματα προσφοράς και στο σύστημα μελέτης - κατασκευής αντιστοιχεί τμήμα που υπολείπεται του ημίσεως του προϋπολογισμού υπηρεσίας, θεωρουμένου, όπως στην προηγούμενη παράγραφο, για να είναι ομαλός ο προϋπολογισμός προσφοράς, που αντιστοιχεί στο τμήμα με το σύστημα προσφοράς μελέτης - κατασκευής, εφαρμόζεται ανάλογα η σχέση της προηγούμενης παραγράφου με την επισήμανση ότι ως Π.Π. νοείται η Πα και ως Π.Υ. τίθεται ο προϋπολογισμός υπηρεσίας του τμήματος με το σύστημα προσφοράς μελέτης - κατασκευής. Αν στο άλλο σύστημα προσφοράς εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 26 του παρόντος, οι εκπτώσεις Ε% προκύπτουν από τη σύγκριση των αντίστοιχων προϋπολογισμών προσφορών προς τον προϋπολογισμό υπηρεσίας του τμήματος που υπερβαίνει το ήμισυ του συνολικού προϋπολογισμού υπηρεσίας. Αν δεν πληρούται η σχέση της προηγούμενης παραγράφου για το τμήμα του προϋπολογισμού υπηρεσίας που αντιστοιχεί στο σύστημα προσφοράς μελέτης - κατασκευής η συνολική προσφορά απορρίπτεται». Τέλος, όσον αφορά την σειρά ενεργειών της αναθετούσης Αρχής σε περίπτωση συνδυασμού του εν λόγω συστήματος προς άλλα, η παράγραφος 9 του αυτού άρθρου 8 ν. 3669/2008 ορίζει τα εξής : «9. Όταν συνδυάζονται περισσότερα από ένα συστήματα προσφοράς υπάρχουν και περισσότεροι από ένας σφραγισμένοι φάκελοι των αντίστοιχων μερικών οικονομικών προσφορών. Όσο διαρκεί η εξέταση της μερικής προσφοράς που αντιστοιχεί στο κύριο σύστημα προσφοράς, δηλαδή αυτό στο οποίο αντιστοιχεί τμήμα που υπερβαίνει το ήμισυ του προϋπολογισμού Υπηρεσίας η άλλη μερική προσφορά παραμένει σφραγισμένη».

Αριθμός 435/2012

-8-

6. Επειδή, προβάλλεται ότι κατά παράβασιν της σχετικής υπ' αρ. πρ. Δ17α/145/6/ΦΝ 440/12.05.2011 εγκριτικής αποφάσεως του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων δημοπρατήθηκε με την προσβαλλόμενη διακήρυξη το επίμαχο συνολικό έργο με το συνδυασμένο (μικτό) σύστημα των παρ. 8 και 9 του άρθρου 8 του Κώδικα Δημοσίων Έργων, δεδομένου ότι, κατά τις αιτούσες, με την ως άνω απόφαση εγκρίθηκε η δημοπράτηση και δη με το σύστημα προσφοράς που περιλαμβάνει μελέτη - κατασκευή αποκλειστικώς και μόνο του έργου «Επέκταση Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων [Ε.Ε.Λ.] Αμαλιάδας - Β' στάδιο» (του δευτέρου, δηλαδή επί μέρους τμήματος του προκηρυχθέντος με την προσβαλλόμενη διακήρυξη έργου), απαγορευμένης της από κοινού δημοπρατήσεώς του με άλλο έργο. Από το γράμμα, όμως, της υπουργικής αυτής αποφάσεως, σε συνδυασμό με την σχετική γνωμοδότηση του Τμήματος Κατασκευών του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων [πράξη 3 της υπ' αριθμ. 12/15.3.2011 συνεδριάσεως], που περιέχει αδρομερή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της επεκτάσεως της Ε.Ε.Λ. Αμαλιάδος και βεβαιώνει την συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων που τάσσονται από τις προπαρατεθείσες παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 8 του ν. 3669/2008, δεν μπορεί να πιθανολογηθεί σοβαρά ότι το ρυθμιστικό περιεχόμενο της πράξεως έχει τον απαγορευτικό χαρακτήρα που προβάλλεται. Εξ άλλου, δεν μπορεί να συναχθεί αντίθετο συμπέρασμα από τις εκτιμήσεις που περιέχονται στο υπ' αρ. Πρ. Κ/204/09.05.2012 έγγραφο του Προέδρου του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων, όπου αναφέρεται ότι το Συμβούλιο εναντιώνεται «σε κάθε περίπτωση» στην μέθοδο της «μικτής», όπως εδώ, δημοπρατήσεως ως εγκυμονούσης κινδύνους. Τούτο δε, διότι το έγγραφο αυτό κατ' ουδέν αφορά την συγκεκριμένη έγκριση, αλλ' έχει ως αποδέκτη τον Σύνδεσμο Ανωνύμων Τεχνικών Εταιρειών. Συναφώς προβάλλεται ότι παρεβιάσθη, πάντως, η εγκριτική υπουργική απόφαση, η οποία ενέκρινε το σύστημα μελέτης - κατασκευής μόνο για την επέκταση της Ε.Ε.Λ., διότι η σώρευση των δύο συστημάτων δημοπρατήσεως δημιουργεί άλλο σύστημα από το εγκριθέν της αμιγούς μελέτης -

Αριθμός 435/2012

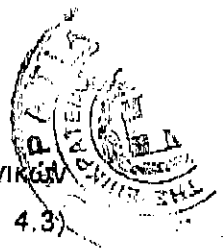
-9-

κατασκευής, λόγω του αυξημένου προϋπολογισμού της διακήρυξης, αλλά και του προβλεπόμενου από το άρθρο 8 παράγραφοι 8 και 9 του ν. 3669/2008 ειδικού ελέγχου ομαλότητας, στην περίπτωση αυτή, επί του συνόλου της προσφοράς των διαγωνιζομένων, πράγμα που δεν συμβαίνει με αμιγές σύστημα μελέτης & κατασκευής. Δεν μπορεί, όμως, ούτε αυτή η αιτίαση να πιθανολογηθεί σοβαρά ως βάσιμη, διότι η μεν υπουργική έγκριση αρκείται κατά νόμον να διαπιστώσει ότι εν όψει του συγκεκριμένου φυσικού αντικείμενου συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 8 του ν. 3669/2008 για την προσφυγή σε αυτό το σύστημα δημοπρατήσεως, κατά δε τα κατωτέρω εκτιθέμενα η δυνατότητα συνδυασμού των συστημάτων δημοπρατήσεως προβλέπεται ρητώς με τρόπο γενικό στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 4 του ν. 3669/2008, ειδικώς δε για τα συστήματα της μελέτης και κατασκευής προς άλλα, στις παραγράφους 7-9 του άρθρου 8 του ίδιου νόμου. Η ερμηνευτική εκδοχή των αιτουσών θα καθιστούσε κενή περιεχομένου την τελευταίαν αυτή δυνατότητα.

7. Επειδή, η επίμαχη διακήρυξη προβλέπει τα εξής : Στην χρονολογικώς πρώτη φάση του διαγωνισμού λαμβάνει χώρα έλεγχος των δικαιολογητικών συμμετοχής και η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών -αποκλειστικώς και μόνον- του επιμετρούμενου (μείζονος) τμήματος από την Επιτροπή διενέργειας του διαγωνισμού και εισήγησης για ανάθεση (Ε.Δ.Δ.Ε.Α.) [στο στάδιο δε αυτό γίνεται και ο έλεγχος της ομαλότητας των οικονομικών προσφορών για το επιμετρούμενο τμήμα του έργου, κατά το άρθρο 6 παρ. 4 και 5 του ν. 3669/2008, σύμφωνα με τα ειδικώτερα οριζόμενα από τις διατάξεις αυτές]. Στη δεύτερη φάση η διακήρυξη προβλέπει την αποσφράγιση και αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών του κατ' αποκοπήν (ελάσσονος) τμήματος του έργου (άρθρο 4.2). Κατά την διακήρυξη, στο πρώτο στάδιο της δευτέρας αυτής φάσεως, λαμβάνει χώρα η αποσφράγιση των τεχνικών προσφορών και η κρίση για το κατά πόσον αυτές πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται από τα συμβατικά τεύχη, ενώ στην συνέχεια, κατά το δεύτερο στάδιο, η

Αριθμός 435/2012

-10-

Επιτροπή προβαίνει σε αξιολόγηση (βαθμολόγηση) όσων τεχνικών προσφορών κρίθηκαν αποδεκτές. Τέλος, στην τρίτη φάση (άρθρο 4.3) γίνεται η αποσφράγιση και η αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών για το κατ' αποκοπήν τμήμα του έργου και εισήγηση προς την Προϊσταμένη Αρχή για την ανάδειξη αναδόχου. Ειδικότερα, σύμφωνα με την διακήρυξη, η ανηγμένη οικονομική προσφορά του κατ' αποκοπήν τμήματος προκύπτει από την σχέση $Πα = Π / (B/100)$ [όπου «Πα» η ανηγμένη προσφορά, «B» η γενική βαθμολογία (ΓΒ) και «Π» η οικονομική προσφορά]. Ακολούθως η διακήρυξη προβλέπει ότι η Επιτροπή καταγράφει τις συνολικές οικονομικές προσφορές, συνυπολογίζοντας τις οικονομικές προσφορές που είχαν δοθεί για το επιμετρούμενο τμήμα του έργου και τις ανηγμένες προσφορές της τρίτης φάσεως, ενώ στη συνέχεια η Ε.Δ.Δ.Ε.Α. προβαίνει στον περαιτέρω έλεγχο ομαλότητας (των συνολικών πλέον οικονομικών προσφορών) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 7 και 8 του ν. 3669/2008, εφαρμόζοντας τον τύπο $0,90 \times (ΠΥ) \times (1 - E) < Πα < 1,10 \times (ΠΥ) \times (1 - E)$, όπου ως «ΠΥ» τίθεται ο προϋπολογισμός υπηρεσίας του τμήματος του έργου με το σύστημα προσφοράς μελέτη - κατασκευή και οι εκπτώσεις E% προκύπτουν από τη σύγκριση των αντίστοιχων προϋπολογισμών προσφορών για τον προϋπολογισμό υπηρεσίας του τμήματος που υπερβαίνει το ήμισυ του συνολικού προϋπολογισμού υπηρεσίας (άρθρο 4.3). Μετά και τον έλεγχο αυτό μειοδότης αναδεικνύεται ο υποβαλών την (παραδεκτή) μικρότερη συνολική οικονομική προσφορά (ως άθροισμα πραγματικής οικονομικής προσφοράς για το επιμετρούμενο τμήμα και ανηγμένης προσφοράς για το κατ' αποκοπήν).

8. Επειδή, προβάλλεται εν πρώτοις ότι κατά παράβαση των διατάξεων της παρ. 9 του άρθρου 8 του ν. 3669 προεβλέφθη με την προσβαλλομένη διακήρυξη το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών για το επιμετρούμενο τμήμα του έργου πριν από την αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς του κατ' αποκοπήν τμήματος, διότι, κατ' ορθήν ερμηνεία των διατάξεων αυτών, οι οικονομικές προσφορές πρέπει ν' ανοίγονται μετά την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών. Προβάλλεται ακολούθως, ότι υπό

Αριθμός 435/2012

-11-

την αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή η συνένωση στον ίδιο διαγωνισμό των δύο επί μέρους τμημάτων του έργου και η εφαρμογή του συνδυασμού των συγκεκριμένων, διαφορετικών, συστημάτων για καθένα από τα τμήματα αυτά αντίκεινται στις προβλεπόμενες από τις υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις των Οδηγιών 2004/18/EK και 2000/17/EK αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και του πραγματικού ανταγωνισμού. Τούτο δε εν όψει αφ' ενός μεν της προβλέψεως για άμεση αποσφράγιση -και εντεύθεν γνώση από την αναθέτουσα Αρχή- του ύψους των οικονομικών προσφορών για το επιμετρούμενο τμήμα (82,20% του συνολικού προϋπολογισμού), αφ' ετέρου δε της εφαρμογής του τύπου ομαλότητας των οικονομικών προσφορών κατ' άρθρο 8 παρ. 7 και 8 του ν. 3669/2008. Αυτά τα δύο δεδομένα -κατά τις αιτούσες- έχουν ως αποτέλεσμα να είναι σε θέση η Επιτροπή Διαγωνισμού να συναγάγει με μεγάλη προσέγγιση από την προσφερθείσα στο επιμετρούμενο τμήμα έκπτωση το ύψος της προσφερομένης εκπτώσεως και στο κατ' αποκοπήν τμήμα, κατ' επέκτασιν δε και το σύνολο της οικονομικής προσφοράς, μ' ελάχιστες αποκλίσεις. Περαιτέρω, σύμφωνα πάντοτε με τους ισχυρισμούς των αιτουσών, με την εφαρμογή του τύπου ομαλότητας στο επίμαχο συνδυαστικό σύστημα η Επιτροπή Διαγωνισμού έχει τη μαθηματική δυνατότητα, μέσω της εκ των προτέρων γνώσεως του ακριβούς ύψους εκπτώσεως που έχει δοθεί για το επιμετρούμενο τμήμα, ασκώντας την αρμοδιότητα της βαθμολογήσεως της τεχνικής προσφοράς του κατ' αποκοπήν τμήματος, να προκαθορίσει, αν μια συνολική προσφορά θα είναι ομαλή (και επομένως παραδεκτή) ή όχι.

9. Επειδή, το άρθρο 10 της εφαρμοστέας εν προκειμένω Οδηγίας 2004/17/EK του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τιτλοφορούμενο «Αρχές για την ανάθεση των συμβάσεων», ορίζει τ' ακόλουθα : «Οι αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια» (βλ. ταυτόριθμο άρθρο στο π.δ. 59/2007). Στο άρθρο 55 αυτής (τιτλοφορούμενο «Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων», βλ. άρ. 46 π. δ/τος 59/2007) η Οδηγία ορίζει τα εξής : «(1) Με

Αριθμός 435/2012

-12-

την επιφύλαξη των εθνικών νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων σχετικά με την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, τα κριτήρια βάσει των οποίων οι αναθέτοντες φορείς αναθέτουν συμβάσεις, είναι: α) όταν η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, διάφορα κριτήρια που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης, όπως η ημερομηνία παράδοσης ή ολοκλήρωσης, το κόστος λειτουργίας, η αποδοτικότητα του κόστους, η ποιότητα, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, η τεχνική αξία, η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική συνδρομή, οι δεσμεύσεις όσον αφορά τα ανταλλακτικά, την ασφάλεια των προμηθειών και την τιμή, είτε β) αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή. (2) Με την επιφύλαξη των διατάξεων του τρίτου εδαφίου, στην προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 στοιχείο α) περίπτωση ο αναθέτων φορέας επισημαίνει το σχετικό βάρος που αποδίδει σε καθένα από τα επιλεγέντα κριτήρια για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με τον καθορισμό μιας ψαλίδας με κατάλληλο εύρος. Όταν, κατά τη γνώμη του αναθέτοντος φορέα, είναι αδύνατη η στάθμιση για λόγους που μπορούν να αποδειχθούν, ο αναθέτων φορέας επισημαίνει τα κριτήρια με τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας που τους αποδίδεται. Αυτή η σχετική στάθμιση ή η σειρά σπουδαιότητας αναφέρονται, ανάλογα με την περίπτωση, στην προκήρυξη που χρησιμοποιείται ως μέσο έναρξης διαγωνισμού, ... ή στη συγγραφή υποχρεώσεων».

10. Επειδή, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της ισότητας των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας, οι οποίες διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και κατοχυρώνονται ρητώς στο προπαρατεθέν άρθρο 10 της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ, όταν η αναθέτουσα Αρχή επιλέγει ως κριτήριο αναθέσεως δημοσίας συμβάσεως το προβλεπόμενο στο άρθρο 55 της αυτής Οδηγίας κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, οφείλει, προκειμένου να διασφαλισθούν συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού, να οργανώσει κατά τέτοιο τρόπο τη διαγωνιστική

Αριθμός 435/2012

-13-

διαδικασία, ώστε να καταστεί απολύτως αδύνατος ο επηρεασμός της αξιολογήσεως των τεχνικών προσφορών από το ύψος των οικονομικών προσφορών (πρβλ. ΣΤΕ 2283/2006, 1452/2000, 2478/1997, καθώς και Ε.Α. 1234/2007, 599/2007, 374/2007, 21/2006, 44/2005, 51/2002 κ.ά.). Κατά συνέπειαν, διατάξεις διακηρύξεως, οι οποίες δεν διασφαλίζουν πλήρως ότι η αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών διενεργείται και περατώνεται σε χρόνο κατά τον οποίον δεν έχουν ακόμη αποσφραγισθεί οι οικονομικές προσφορές ή διατάξεις διακηρύξεως, οι οποίες επιτρέπουν έστω και τον έμμεσο ή κατά προσέγγιση προσδιορισμό του ύψους των οικονομικών προσφορών προ της αποσφραγίσεώς τους, είναι ανίσχυρες ως αντικείμενες στις ανωτέρω θεμελιώδεις αρχές (βλ. Ε.Α. 326/08).

11. Επειδή, οι προπαρατεθείσες διαδικαστικές ρυθμίσεις της διακηρύξεως στηρίζονται στην ερμηνευτική εκδοχή, ότι το άρθρο 8 παρ. 9 του ν. 3669/2008 έχει την έννοια ότι προηγείται χρονικώς η αποσφράγιση της οικονομικής προσφοράς των διαγωνιζομένων που αντιστοιχεί στο κύριο σύστημα προσφοράς (δηλαδή αυτό στο οποίο αντιστοιχεί τμήμα που υπερβαίνει το ήμισυ του προϋπολογισμού Υπηρεσίας) και έπεται η αξιολόγηση της τεχνικής τους προσφοράς εκ μέρους της ίδιας. Ανεξαρτήτως, όμως, του αν αυτή η ερμηνευτική εκδοχή μπορεί να συναχθεί ερμηνευτικώς με ασφάλεια (δεδομένου ότι αυτή η έννοια του άρθρου 8 παρ. 9 του ν. 3669/2008 φαίνεται να αντίκειται στις παρατεθείσες σε προηγούμενη σκέψη γενικές αρχές της ισότητας και της διαφάνειας, οπότε, προκειμένου αυτές να καμφθούν, θ' απαιτείτο σαφής και ανενδοίαστη πρόβλεψη του νομοθέτη επιτρέπουσα αλληλουχία διαδικαστικών βημάτων όπως η επίμαχη), πάντως, με την έννοιαν αυτή (βλ. Ε.Α. 18/2011) η διάταξη του άρθρου 8 παρ. 9 του ν. 3669/2008 πιθανολογείται σοβαρά ότι αντίκειται στην απορρέουσα από το κοινοτικό δίκαιο αρχή της διαφάνειας. Τούτο δε, διότι σε περιπτώσεις, όπως η προκειμένη, όπου χωρεί αξιολόγηση μετά την γνώση των οικονομικών προσφορών για το κατά προϋπολογισμόν μεγαλύτερο τμήμα του έργου και –επί πλέον– μπορεί (μέσω του κατ' άρθρο 8 παρ. 7 ελέγχου ομαλότητας) να προσδιορισθεί έστω και κατά προσέγγιση

Αριθμός 435/2012

-14-

η οικονομική προσφορά και του μικρότερου τμήματος (όπως υποστηρίζουν οι αιτούσες και προκύπτει από τον προαναφερθέντα τύπο ομαλότητας, δεν αμφισβητεί δε, άλλωστε, η αναθέτουσα Αρχή), η υπ' αυτές τις συνθήκες ενεργουμένη αξιολόγηση δεν παρέχει εχέγγυα ανεπηρέαστης κρίσεως, πράγμα που δεν θα συνέβαινε, αν ήσαν καθ' ολοκληρίαν άγνωστες οι οικονομικές προσφορές των διαγωνιζομένων. Πρέπει, συνεπώς, η προβεβλημένη αιτίαση να θεωρηθεί ως βάσιμη. Κατά την γνώμη, όμως, του Παρέδρου Ι. Μιχαλακόπουλου, η προεκτεθείσα κατάστρωση της διαδικασίας από την διακήρυξη βρίσκεται υπό την στέγη των σαφών ορισμών του άρ. 8 παρ. 9 ν. 3669/2008 (βλ. Ε.Α. 18/2011), δικαιολογητικός δε λόγος της ρυθμίσεως είναι να περιορισθεί η αξιολόγηση στις τεχνικές προσφορές μόνον όσων διαγωνιζομένων έχουν ήδη υποβάλει διαπιστωμένα παραδεκτές (ομαλές, δηλαδή, υπό τους όρους, εδώ, του εφαρμοστέου σε πρώτη φάση κατά την διακήρυξη άρθρου 8 παρ. 4, 5 ν. 3669) οικονομικές προσφορές για το επιμετρούμενο (μείζον) τμήμα του έργου. Περαιτέρω, κατά την αυτήν γνώμη, παρά την γνώση της ως άνω οικονομικής προσφοράς από την αναθέτουσα Αρχή, η έστω κατά προσέγγισιν γνώση της οικονομικής προσφοράς για το κατ' αποκοπήν (έλασσον) τμήμα του έργου -με την χρήση της σχέσεως ανισότητας, που θεσπίζεται για τον ειδικό έλεγχο ομαλότητας των παραγρ. 7 και 8 του άρ. 8 ν. 3669- είναι κατά την μαθηματική λογική αδύνατη· επομένως, δεν καταλείπονται περιθώρια χειραγωγήσεως του αποτελέσματος (αποκλεισμός μη αρεστών κ.τ.ό) από την βαθμολόγηση που ακολουθεί. Δεν μπορεί, συνεπώς, να πιθανολογηθεί σοβαρά η βασιμότης της αιτιάσεως.

12. Επειδή, περαιτέρω, προβάλλεται από την πλευρά του καθ' ου Δήμου η συνδρομή λόγων δημοσίου συμφέροντος που κωλύουν κατ' άρθρο 5 παρ. 5 εδ. β' ν. 3886/2010 την λήψη ασφαλιστικών μέτρων. Προβάλλεται, ειδικότερα, ότι το έργο αφορά στην αντιρρύπανση και την προστασία της παραλιακής ζώνης του Δήμου από την απόρριψη σ' αυτήν ανεπεξεργάστων λυμάτων διαφόρων οικισμών (οι οποίοι κατά τον Δήμο αποτελούν οικισμούς Γ' προτεραιότητας σύμφωνα με την Οδηγία 91/27/ΕΟΚ, διότι συγκεντρώ-

Αριθμός 435/2012

-15-

νθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων κατά την θερινή περίοδο), ότι για τον λόγο αυτό εντάχθηκε το έργο στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» του Υπουργείου Περιβάλλοντος με την οικ. 171711/23.9.2011 πράξη του αρμοδίου Ειδικού Γραμματέα Υδάτων. Περαιτέρω, προβάλλεται ο κίνδυνος ν' απολεσθεί η εξασφαλισθείσα έτσι κοινοτική χρηματοδότηση του έργου από το Ε.Σ.Π.Α. περιόδου 2007-2012 (με τις δοθείσες παρατάσεις), διότι για μεν την εκτέλεση του έργου (διάρκειας 24 μηνών) ο χρονικός ορίζοντας είναι το τέλος του 2014, για δε την οικονομική τακτοποίηση (έλεγχος, παραλαβή κλπ.) του προγράμματος (για την οποία απαιτούνται 15 μήνες) ο χρονικός ορίζοντας είναι το τέλος του 2015, ενώ η διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας, που πρέπει να προηγηθεί όλων αυτών, είναι, κατά την άποψη του Δήμου, επιπλέον 8 - 12 μήνες. Ο ισχυρισμός, όμως, ότι ειδικώς η επανάληψη του διαγωνισμού θα ματαιώσει την εκτέλεση του έργου, δεν μπορεί να γίνει δεκτός, διότι από τα ανωτέρω δεν προκύπτει παντελής αδυναμία εκτελέσεως του έργου, αλλά μάλλον ανάγκη επιταχύνσεως των διαγωνιστικών διαδικασιών.

13. Επειδή, κατόπιν αυτών πρέπει να διαταχθεί ως κατάλληλο ασφαλιστικό μέτρο η αναστολή της περαιτέρω προόδου της διαγωνιστικής διαδικασίας. Οίκοθεν νοείται ότι κατ' άρ. 5 παρ. 8 ν. 3886/2010, σε συμμόρφωση προς τα ως άνω κριθέντα ο Δήμος Ήλιδος μπορεί να επανέλθει και να εκδώσει εκ νέου διακήρυξη για το έργο, με διαφορετική όμως κατάστρωση των σταδίων της διαδικασίας, προτάσσοντας δηλαδή την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών για το κατ' αποκοπήν τμήμα και προβλέποντας την μετά ταύτα αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών (και τους αναλόγους ελέγχους ομαλότητας, που γίνονται κατά δεσμίαν αρμοδιότητα) τόσο για το κατ' αποκοπήν όσο και για το επιμετρούμενο τμήμα.

Διά ταύτα

Δέχεται την υπό κρίση αίτηση.

Διατάσσει την αναστολή της περαιτέρω προόδου της διαγωνιστικής διαδικασίας του έργου «Συλλογή, μεταφορά και επεξεργασία λυμάτων

./.

Αριθμός 435/2012

-16-

οικισμών Δήμου Ήλιδας στην ΕΕΛ Αμαλιάδας», η οποία προκλήθηκε με την 64/2012, από 12.03.2012 πράξη του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ήλιδας και την 48/16.3.2012 πράξη της Οικονομικής Επιτροπής του ίδιου Δήμου.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου.

Επιβάλλει, συμμετρως υπέρ των δευτέρας και τρίτης αιτουσών και εις βάρος του Δήμου Ήλιδας την δικαστική δαπάνη τους, η οποία ανέρχεται συνολικώς στο ποσό των επτακοσίων (700) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 24 και 25 Ιουλίου 2012

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος

Η Γραμματέας

Ε. Νίκα

Ι. Παπαχαραλάμπους

και εκδόθηκε στις 27 Ιουλίου 2012.

Ο Πρόεδρος
του Β' Τμήματος Διακοπών

Η Γραμματέας

Α. Γκότσης

Ι. Παπαχαραλάμπους

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Εντέλλεται προς κάθε δικαστικό επιμελητή να εκτελέσει όταν του το ζητήσουν την παραπάνω Απόφαση, τους Εισαγγελείς να ενεργήσουν κατά την αρμοδιότητά τους και τους Διοικητές και τα άλλα όργανα της Δημόσιας Δύναμης να βοηθήσουν όταν τους ζητηθεί.

Η εντολή πιστοποιείται με την σύνταξη και την υπογραφή του παρόντος.

Αθήνα, ...

Ο Πρόεδρος του Δ' Τμήματος

Η Γραμματέας του Δ' Τμήματος

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Αθήνα, 27.9.12
Γραμματέας του Δ' Τμήματος
Συμβουλίου της Επικρατείας

Ι. Παπαχαραλάμπους

